

48

Uitgave van de Heemkundige Kring

Gooik

HEEMKUNDIGE KRING VAN GOOIK

v.z.w.

De Gooikse Heemkring werd opgericht in 1984 en is lid van het Nationaal Verbond voor Heemkunde.

Voorzitter : Jean-Paul DE LOECKER

Koekoekstraat 41, 1755 Gooik
02/532 02 74

Ondervoorzitter : Jozef VOSSSEN

Secretaris : Johan THOLLEMBEEK
054/56 72 04

Penningmeester : Karl DESMET

Werkten mee aan dit nummer:

Herman ANTHOONS

Guy BALLETT

Jean-Paul DE LOECKER

Pat DELRUE

Jan HEYVAERT

Veerle MAEBE

Frans PEETERMANS

Luc STEIN

Secretariaat

Archief en lokaal : Bibliotheek

Koekoekstraat 6

1755 Gooik

Bankrelatie: 734-1222502-20 (KBC)

422-5211921-76 (KBC)

De bijdrage voor 2000 is vastgesteld op 450 frank.

De leden krijgen hiervoor o.a. dit tijdschrift toegezonden.

Iedere auteur is verantwoordelijk voor inhoud en illustratie van haar/zijn bijdrage. Nadruk en/of reproductie is zonder schriftelijke toestemming van het bestuur of de auteur verboden.

Lay-out en samenstelling :
Jean-Paul DE LOECKER

Drukkerij Ivo DEPRETER

INHOUD

IN EN OM DE KRING Guy Ballet / Jean-Paul De Loecker	2
FAMILIE BORREMANS HOUDT VIJFTIG JAAR CAFÉ Dorpsplein Oetingen Jos Huwaert / Pat Delrue	8
WAAR LIGT EN WAT IS HET PAJOTTENLAND ? Guy Ballet	14
'MEESTER' FRANS PEETERMANS Derde Gooikse cultuurparel J.P. De Loecker / Herman Anthoons / Luc Stein / Veerle Maebe	19
GUUEKSE IESTOUREKES / GOOIKSE ANEKDOOTJES Dialectstudie van het Gooiks - derde reeks - 4 Frans Peetermans	27
PLANTEN MET EEN VERHAAL Deel 22 : Het duizendblad Jan Heyvaert	29

Beste lezer(es) en heemvriend(in),

Met dit nummer (48) zitten we weeral in het midden van het jaar 2000. Zo snel gaat dat magische jaar vooruit. Ook voor ons, samenstellers van dit tijdschrift gaat het razendsnel: het ene nummer is nog maar goed afgeleverd, of er staat alweer een ander te wachten. Maar we doen ons uiterste best om er telkens iets moois en interessants van te maken.

Hoe vond je trouwens de lichte wijziging van onze kافت vorige keer? Zoals beloofd proberen we wat te vernieuwen met het oog op "Gooik - 50". Maar dat is pas in december.

De Kring heeft eerst nog een aantal manifestaties te "regelen": eerst onze aanwezigheid op de Gooikse jaarmarkt op zaterdag 24 juni, in het laatste weekend van september de tentoonstelling van Gooikse kunstwerken, later in november wellicht een derde uitgave van onze quiz. Zoals je ziet wordt het weer een druk tweede deel van het jaar.

We mogen hopelijk toch op jullie medewerking/aanwezigheid rekenen bij deze activiteiten.

Geniet intussen van de vakantie en van de artikels in dit tijdschrift: veel kijk- en leesgenot toegewenst.

*De voorzitter
Jean-Paul De Loecker*

Illustratie kافت: De oude en de jonge generatie Borremans in hun café "Het vijfde wiel" op het Dorpsplein van Oetingen. (foto Geert Tresignie)

Guy BALLETT / Jean-Paul DE LOECKER

Heruitgave BROCHURE landbouwleerpad "De Houteman"

Op 25 maart ll. werd de brochure i.v.m. het landbouwleerpad "De Houteman" opnieuw uitgebracht. De eerste uitgave was al een tijdje uitverkocht en de gemeente Gooik en de plaatselijke Landelijke Gilde besloten, met het oog op het toegenomen wandeltoerisme in onze streek/gemeente, een nieuwe editie op de markt te brengen.

In een mooie vernieuwde lay-out krijgen we heelwat informatie over het gebied waarlangs het landbouwleerpad loopt. Maar daarnaast is er ook informatie over: de aardappel, het (bus)station te Leerbeek, de boerenpaarden en een paar bedrijven. De tekst wordt opgefrist met mooie tekeningen en foto's van Geert Tresignie, deze zorgde ook voor de lay-out.

Vergeeten we niet te vermelden dat de tekst oorspronkelijk (en nu) voor een groot deel van de hand is van Frans Pectermans.

© Dany Dehandschutter

Oude ambachten

Momenteel is onze medewerkster Veerle Maebe druk bezig met een aantal gesprekken te voeren (en op te schrijven) met mensen uit Gooik i.v.m. hun (vroeger) beroep. Bedoeling zou zijn om er een aparte uitgave van te maken rond oude (en soms verloren gegane) ambachten in onze gemeente.

Het belang van deze studie/gesprekken kan niet genoeg benadrukt worden: we leven in een tijd waarin zoveel van onze oude gebruiken, gewoonten en beroepen aan het verdwij-

nen zijn. Als we het nu niet vastleggen, dan is de informatie voor altijd verloren. Kijk maar naar ons dialect, het "Guuks", ook daar was het nodig om het in een boek vast te leggen.

Voorlopig zitten er al een kuipenmaker, een (oud)champetter, een kokkin, een smid en een onderwijzer in de verzameling van de oude ambachten.

Als iemand soms ideeën mocht hebben i.v.m. een ander oud ambacht, kan hij gerust contact opnemen met Veerle Maebe op telefoon 054/56 83 02. Hoe vollediger het werk, hoe beter.

Bespreking boek pastoor Winnepenninckx

In het laatst verschenen nummer – het eerste nummer van 2000 – van het tijdschrift "Het oude land van Edingen en omliggende" verscheen een uitgebreide bespreking van het boek "Het verhaal van pastoor Winnepenninckx" (Jos De Smedt) van de hand van Maurits Van Liedekerke. (p.55-62)

Voorheen had deze auteur (van o.a. 'Het Pajottenland') ook al ons boek "De Boerentram" besproken in datzelfde tijdschrift. Ook nu weer spreekt de "criticus" zich zeer lovend uit i.v.m. dit werk.

Nadat hij de figuur van onze gewezen pastoor van Gooik even situeert, volgt een uitgebreide beschrijving van de inhoud van het boek.

En Maurits van Liedekerke besluit: "Na het lezen van "Het verhaal van pastoor Winnepenninckx. Stevenisme in het Pajottenland" moet gesteld worden, dat de studie van pastoor De Smedt een belangrijke aanwinst is voor de kennis van onze regionale geschiedenis. Het is niet alleen een schoolvoorbeeld van plaatselijke geschiedschrijving maar ook een toonbeeld van degelijkheid. Dit boek moet in elke openbare bibliotheek van het Pajottenland een plaats hebben, maar het moet vooral "stof" voor de lessen geschiedenis zijn."

We voelen ons erg geflatteerd door deze uitspraken en zijn vooral tevreden omdat het immense werk, verricht door Jos De Smedt, zo erg gewaardeerd wordt. Onze Kring én de auteur kunnen er alleen maar gelukkig mee zijn.

Giften

Regelmatig krijgt onze Kring interessante giften van onze leden. Op deze manier wordt ons archief natuurlijk alleen maar waardevoller voor al diegenen die met de geschiedenis van Gooik bezig zijn.

We proberen een klein overzicht te geven van een paar mooie cadeautjes die we de laatste tijd ontvingen.

Richard Ameys bezorgde ons een oud schrift met daarin heelwat liedjesteksten en gedichten uit 1937. Het schriftje behoorde toe aan Aline Luyckx.

Van de Koninklijke Heemkundige Kring Sint-Hubertus uit Tervuren kregen we een heel oud handschrift, uit 1722. Het betreft specifiek de deelgemeente Oetingen en bevat meer dan waarschijnlijk interessante informatie voor de geschiedkundigen onder ons.

Greet Janssens bezorgde ons haar eindwerk i.v.m. mooie plekjes in Gooik; onze voorzitter Jozef Vossen stond nog een deel

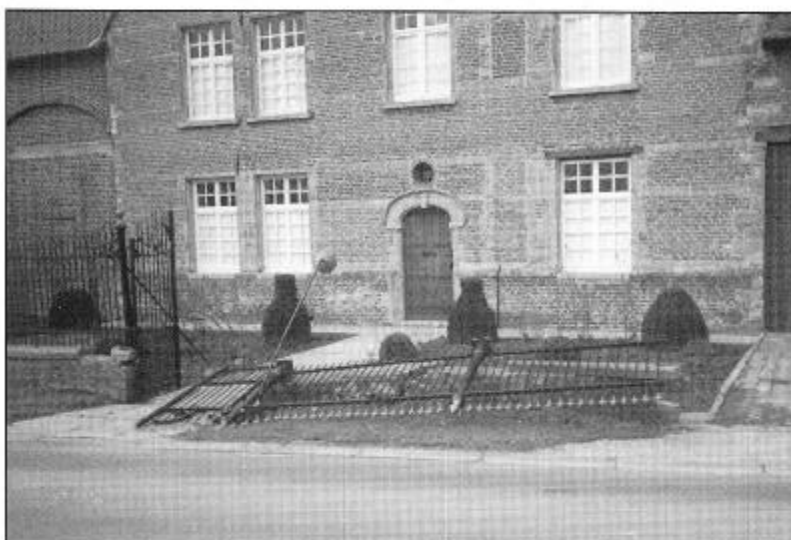
van zijn omvangrijk archief af aan de Kring. Dank aan allen !

Te Koop

Gooiks monumentaal patrimonium staat (intussen misschien : stond) te koop. De Drie Egypten, een prachtig gebouw uit 1642, aan de gelijknamige straat nabij het gehucht De Woestijn, kan (kon?) van eigenaar veranderen voor een zeer aanzienlijk bedrag. Er zou een geldige bouwvergunning afgeleverd zijn om het schuurgedeelte in woonhuis te veranderen. Aldus de huidige eigenaars die dit pand als "pastorie" via de media te koop aanbieden. (aanboden?).

De Drie Egypten had vroeger de functie van boerderij en afspanning en behoorde lang tot het patrimonium van de Gooikse familie Walravens. Veertig jaar geleden werd het verworven door E. H. Cyriel Sterck die het prachtig restaureerde. Erfgename Denise Dehem verkocht het huis. Momenteel is het huis niet beschermd en wordt het misschien in zijn huidig uitzicht bedreigd door bouwen-thousiasme en laagvliegende auto's. Een snelle Peugeot ging uit de bocht en nam een deel van het hekken mee. (gb)

Huis "De Drie Egypten" 'bedreigd' door een laagvliegende auto. (foto G. Ballet)

Afscheid

Zaterdag 18 maart II. moesten we afscheid nemen van één van onze leden, die al jarenlang aan haar bed gekluisterd lag: Elise Treutens, echtgenote van Gust Leuckx en moeder van Marleen (en Michel Amijs en hun kinderen). Ze was een vrouw die al bijna heel haar leven in de weer was geweest voor de anderen, door haar werk maar ook door haar persoonlijke inzet.

Zes jaar heeft haar lijdensweg geduurd, zes jaar vol pijn en miserie, maar ondanks dat was ze toch telkens vol levenslust als je bij haar op bezoek kwam.

Zij bleef geïnteresseerd in alles wat er in Gooik gebeurde en was dan ook een lid van onze Kring van bij het begin in 1985. Je kon haar geen groter plezier doen met het brengen van het nieuwe tijdschrift, en liefst van al had ze dat je dan ook nog eens binnenkwam. Om bij te praten over de mensen en haar dorp. We zullen haar missen en wensen aan Gust en de kinderen veel sterkte toe.

Kruisdagen

Deze traditie, met uitsterven bedreigd, wordt in Gooik levendig gehouden. De dagen voor Hemelvaart trekken de boeren en hun gezinnen, maar niet uitsluitend de landbouwers, door de velden om Gods zegen af te smeken over 'de vruchten der aarde'. Op maandag 29 mei vertrok een grote groep Gooikenaars aan "de Cam" om een eerste maal halt te houden aan de nieuwe "Kruislievenheer" in de Paddenbroek, dan langs het kapelletje "Steenberg" naar het Kruis in de Terlostraat. De meditatieve wandeling volgde grotendeels het parcours van het *Landbouwleerpad*.

Deze Kruisdag te Gooik is een initiatief van de Landelijke Gilde van Gooik, die aldus wenst te werken aan een herwaardering van deze oude gebruiken en godsvruchtige tradities. Het in stand houden van het cultureel erfgoed is primordiaal en kadert in het programma van *Gooik, dorp in de kijker*. Dit programma loop het hele jaar en focust op onze gemeente. (gb)

Wedstrijd

De Cera-holding wenst de aandacht van het publiek, naar eigen zeggen, aan te scherpen voor het Vlaams landelijke dorp en zijn verleden. De prijs is – we lezen 200.000 frank - de belangrijkste in zijn soort in België. De prijs wordt toegekend aan een studie in verband met de geschiedenis van een dorp of streek.

De voorkeur gaat uit naar een studie die een veelzijdig beeld geeft van de landelijke samenleving. Voor de prijs Cera Holding 2000 dienen de collectieve studies ingediend te worden voor 31 juli 2000. Voor bijkomende info kan men terecht bij Paul Van Mierloo (tel.016/24.21.16).

Inzendadres voor de Prijs Cera Holding: Landelijke Gilden, Minderbroederstraat 8, 3000 Leuven. (gb)

Verkocht

Het waterkasteel van Oetingen, geklasseerd en één van de meest idyllische plekken van Gooik, is voor kort ook even te koop geweest. De reden van verkoop was tweeledig: enerzijds hadden de eigenaars er niet zoveel geniet van (als buitenverblijf), anderzijds waren de kosten hoog om het geheel te onderhouden. De nieuwe eigenaar is bekend als iemand die zich bekommert om het Pajottenlands patrimonium. (gb)

Ballons

Op 24 en 25 juni gaat te Galmaarden een eerste internationale Ballonmeeting door. Een vijftigtal warmteluchtballons uit heel Europa, een jongerendag, een tekenwedstrijd, een tentoonstelling, muzikale en visuele animatie voor jong en oud, een kinderdorp, een middeleeuwse markt. Het evenement gaat door op het domein Steenhout en heeft als opzet de regio te promoten. Als de wind uit het zuiden komt, vliegen (varen) de ballons over Gooik. Naam van het gebeuren: "Pajottenland in Vogelvlucht".

De tentoonstelling 'van Montgolfier tot Space Shuttle' wordt geopend op 16 juni om 20.00 uur in het poortgebouw van kasteel Steenhout en is toegankelijk van 15 tot 21 uur.

Voor meer info: Patrick Symons (tel/fax 054/58.69.22). (gb)

In de kijker: Gooik

Iedereen zal het intussen geweten hebben: de dorpen van groot-Gooik staan in de kijker op initiatief van de Landelijke Gilden en in samenwerking met het gemeentebestuur. Een gelegenheid om onze eigen leefomgeving te bezoeken en eens met een fris oog rond te kijken. De Landelijke Gilde van Leerbeek ging op bezoek in den Haas en in het Van Reepinghens Huisje te Goteringen-Kester. Op deze laatste plaats gingen ook twee klassen van de lagere school van Oetingen een kijkje nemen. De uitstap van de Gooikse jongeren gebeurde in het kader van de lessen over omgeving en landbouw. Naast de achttiende-eeuwse hoeve werd eveneens een bezoek gebracht aan de Ecofarm in hetzelfde

gehucht: tweeëneenhalve eeuw verschil verbaast zelfs de meest gevormde scholier... (gb)

Reactie

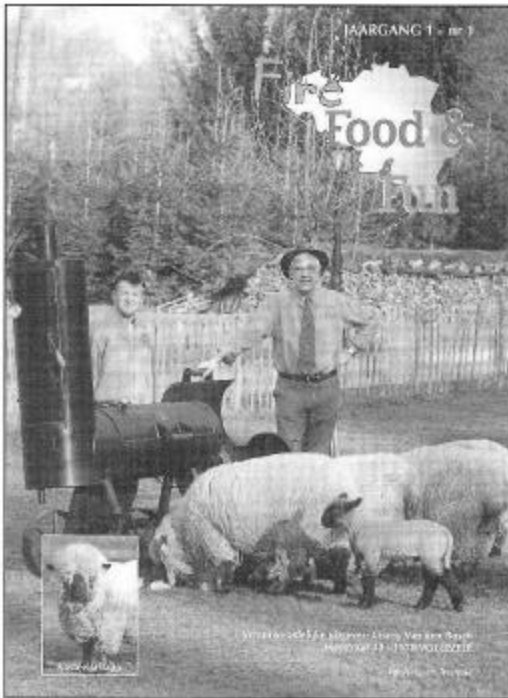
In het vorig nummer (47) van Gooik verscheen een bijdrage van Jan Heyvaert i.v.m. het Pajots Genootschap. De betrokken vzw kon zich niet akkoord verklaren met de toonzetting en de inhoud van dat artikel "Hoe 'Twyfelachtig' is het Pajots Genootschap?" en vroeg een recht op antwoord.

De vzw vindt dat de auteur vertrok vanuit één standpunt, dat van hem ...

Het Pajots Genootschap wenst met de bijdrage van Guy Ballet, elders in dit nummer (p 14-18) hun visie toe te lichten i.v.m. het Pajottenland en hun vzw.

De Landelijke Gilde van Leerbeek bij 'Den Haas' en het vijfde leerjaar van Oetingen (met jufvrouw Martine Chabert) voor het Van Reepinghens Huisje. (foto's Guy Ballet)

Fire, food & fun

Een Engelstalige titel voor het eerste nummer van een door en door Nederlandstalig clubblad dat op de persen van een Gooikse drukkerij (Depreter) het licht zag. Reden van dat Engels is de specialiteit waar alles om draait: Barbecue. Een uiting van (ook Pajottenlandse) levenskunst. De Smoky Charly Club zijn lui die de knepen van het braden op of

aan houtvuur goed onder de knie hebben en die de contacten via dit blad op peil houden. De cursussen die de SCC organiseert gaan regelmatig door in het Krekelhof. Informatie

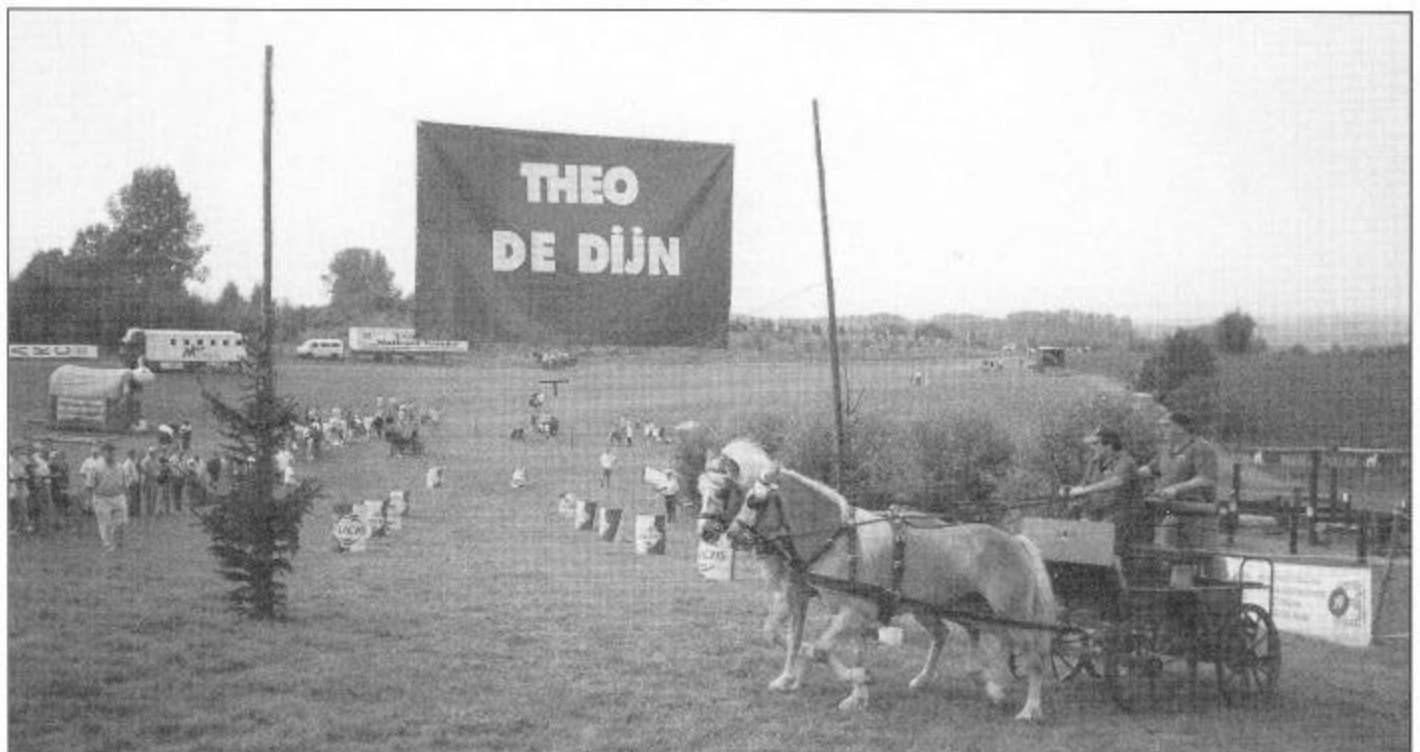
Mennen in het Pajottenland. (foto Guy Ballet)

over blad of activiteiten kan via telefoon 054/33.48.57, 054/33.53.52 of via e-mail: (gb)

Mensport

Paarden en Pajottenland horen bij elkaar. Paarden en paardensport eveneens. Tijdens het weekend van 12 en 13 augustus gaat de wedstrijd van Mennen Pajottenland, een lokale vzw, door op de grens van Oetingen en Vollezele. Voor de derde maal is het domein Steenhout het prachtige decor waar deze, soms vrij spectaculaire, sport beoefend wordt. Het hindernissengedeelte wordt verreden op zondag.

Tijdens hetzelfde weekeinde wordt te Vollezele, het Mekka van de Brabantse trekpaarden, een standbeeld onthuld ter nagedachtenis van deze nobele dieren die een tijd het beeld van de streek bepaalden. Nadere details worden in de dagen ervoor via de regionale kranten verstrekt. (gb)

Proef het Pajottenland

Van 13 augustus tot 24 september 2000 gaat in het Pajottenland de rally "Proef het Pajottenland" door. Opzet is de streek naar buiten te promoten als een groene gemeenschap die landelijk bijzonder veel waardevols te bieden heeft. Gezien de uitgestrektheid van het gebied kan dit enkel in de vorm van een autorally. Lieden met een goede conditie kunnen het echter ook met de fiets aan.

Daar het Pajottenland vereenzelvigd wordt met "het land van Breughel", eten en drinken een goede luim, zijn er zeven tussenstops voorzien die de 126 km autoslenteren onderbreken. Op ieder van deze tussenstops worden minstens twee producten uit de streek geproefd. Deze producten zijn uiteraard de plaatselijke bieren zoals lambiek en geuze van Timmermans, Affligembier en Meestersbier, maar ook het Lenniks Poireke met de pralines met dezelfde vulling, mattentaart en biologisch fruit, aardbeien van de beste soort, vaste kazen met kruiden, rijstpap en andere zuivelsoftdrinks, kop en gedroogde hesp, gebakken gehakt met kramiek...

Aan het geheel is een kleine wedstrijd verbon-

den met uiterst mooie prijzen: vliegtuigtickets naar Europese bestemmingen, verblijven in het Pajottenland, prijzen in natura zoals lengte of gewicht van de winnaar in de producten die meewerken.

Men kan zich inschrijven en aldus de routebeschrijving met de vragen ontdekken tezamen met de tegoedbons voor de proeverijen en een proefbeker in gleiswerk. Prijs: 450 frank.

De plaatsen waar dit kan gebeuren zijn: Lindenhove te Affligem, de poort van Breughel te Sint-Anna-Pede (Itterbeek-Dilbeek), het Baljuwhuis te Galmaarden, het Krekelfhof te Gooik, Hof ter Rijst te Heikruis (Pepingen), Huis Vossen te Lennik en het Provinciaal Proefcentrum voor kleinfruit 'Pamel' te Roosdaal. (Sommige van deze zaken zijn gesloten op dinsdag.)

Het geheel loopt met de mediaondersteuning en sponsoring van de provincie Vlaams-Brabant, Touring Wegenhulp, Ambiance, Landbouwkrediet, Ring-TV, Radio 2, Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad, Virgin Express, Pajottenlandse Vleeswaren, de reeds eerder vermelde brouwerijen en, sterk in melk, Olympia. Proef het landschap, proef de producten... (gb)

EEN AANTAL ACTIVITEITEN VAN DE KRING

Zaterdag 24 juni : Onze stand op de Gooikse jaarmarkt (van 14 tot 18 uur)

Dinsdag 15 augustus : Gooikse Hamertjesworp

Vrijdag 29, zaterdag 30 september en zondag 1 oktober : Tentoonstelling Gooikse kunstwerken van (Gooikse) kunstenaars

Vrijdag 6 oktober : Bonte Brabantse (Dialect)avond in De Cam

Vrijdag 10 of 17 november : Onze Derde Quiz (?)